

**Pani
Izabela Mroczek
Dyrektor
Departamentu Programów Rozwoju
Obszarów Wiejskich
Urząd Marszałkowski
Województwa Wielkopolskiego**

Pismo z dnia	Znak	Nasz znak	Data
16.03.2022	UM15-6935-UM1511467/18	DDD-WL.6935.33.2022.KS	15.07.2022

Sprawa: wyjaśnienia dotyczące możliwości przekształcenia jednoosobowej działalności gospodarczej w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością w ramach poddziałania 19.2.

Szanowna Pani Dyrektor,

w związku z wątpliwościami zgłoszonymi przez Samorząd Województwa (SW) dotyczącymi możliwości przekształcenia formy prawnej beneficjentów w ramach poddziałania 19.2 *Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność*, poniżej przekazuję następujące informacje.

W wyniku analizy postanowień umownych oraz przepisów prawa powstały po stronie SW następujące wątpliwości:

1. Które regulacje w przypadku przekształcenia jednoosobowej działalności gospodarczej w spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością winny mieć zastosowanie i czy w ogóle z perspektywy postanowień umownych takie przekształcenie jest dopuszczalne?
2. Czy mimo braku uregulowań umownych adekwatnych do przedstawionej sytuacji istnieje możliwość akceptacji tego rodzaju przekształceń i które postanowienia umowy mogą mieć w tym zakresie zastosowanie?
3. Czy można by zaliczyć wcześniejsze prowadzenie działalności gospodarczej przedsiębiorcy do wymaganego przepisem okresu prowadzenia działalności gospodarczej (warunek przyznania pomocy) przez nowopowstałą spółkę, mimo, że nastąpi zmiana tożsamości podmiotowej?
4. Czy zwiększenie liczby udziałowców spółki w okresie 3 lat nadal nosi znamiona kontynuacji przekształconej pierwotnie działalności gospodarczej – dotyczy umowy, gdzie całość pomocy została wypłacona?
5. Czy takie przekształcenie miałyby być usankcjonowane aneksem do umowy – zmieniającym formę prawną beneficjenta określoną w preambule umowy, czy może raczej mając do czynienia ze zmianą podmiotową należałoby rozważyć tryb właściwy dla przeniesienia własności lub posiadania dóbr nabytych w ramach operacji – dotyczy umowy, gdzie całość pomocy została wypłacona?
6. Jaki jest sposób postępowania w przypadku ewentualnej zgody na przekształcenie osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą w jednoosobową spółkę z o.o. w przypadku, gdy pomoc nie została jeszcze wypłacona oraz o podstawę prawną sankcjonującą taką możliwość?
7. Czy – mając do czynienia z przekształceniem osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą oraz ze swego rodzaju pominięciem w przywołanych dokumentach (ustawa, rozporządzenie,

umowa) kwestii uregulowania przekształcenia osoby fizycznej w spółkę we wskazanym okresie – istnieje możliwość wyrażenia zgody na przekształcenie.

Odpowiadając na pytania i wątpliwości SW, zgodnie z opinią służb prawnych ARiMR, zauważyć należy, iż kodeks spółek handlowych (dalej: ksh) przewiduje możliwość przekształcenia przez przedsiębiorcę - osobę fizyczną prowadzącą działalność gospodarczą formy prowadzonej działalności w jednoosobową spółkę kapitałową (art. 551 § 5 oraz art. 584¹ – 584¹³ ksh). Zgodnie z tymi przepisami, skorzystanie przez przedsiębiorcę będącego osobą fizyczną z uprawnienia do przekształcenia formy prawnej wykonywanej we własnym imieniu działalności gospodarczej w jednoosobową spółkę kapitałową (spółkę przekształconą), wywołuje ten skutek, że prowadzona dotychczas działalność gospodarcza jest kontynuowana przez powołany do życia w wyniku przekształcenia nowy podmiot wyposażony w osobowość prawną (tu: spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością), do którego wniesiona zostaje z mocy samego przekształcenia własność przedsiębiorstwa przedsiębiorcy przekształcanego.

Przechodząc na grunt umowy o przyznaniu pomocy, zauważyć należy, iż zgodnie z postanowieniami umowy (§ 15 ust. 1, 3 i 5 jednej z umów, na której wzorze będzie oparta opinia) „1. Na warunkach określonych w ustawie i rozporządzeniu, Zarząd Województwa może w trakcie realizacji operacji, o której mowa w § 3 ust. 1 umowy, przyznać pomoc następcy prawnemu Beneficjentowi albo nabywcy przedsiębiorstwa lub gospodarstwa rolnego Beneficjenta albo jego części. (...) 3. W przypadku zaistnienia w okresie 3 lata liczonym od dnia wypłaty przez Agencję płatności końcowej, uzasadnionych okoliczności, Beneficjent może wystąpić do Zarządu Województwa o wyrażenie zgody na: 1) przeniesienie własności lub posiadania gospodarstwa rolnego lub przeniesienie własności przedsiębiorstwa lub ich części objętych realizacją inwestycji w ramach operacji albo połączenie lub podział lub **przekształcenie Beneficjenta będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej**, lub przeniesienie własności lub posiadania nabytych dóbr objętych operacją, jeżeli przeniesienie to nastąpi na rzecz podmiotu, który spełnia warunki przyznania i wypłaty pomocy i przejmie zobowiązania dotychczasowego Beneficjenta; (...) 5. Zarząd Województwa może wyrazić zgodę na: 1) zbycie gospodarstwa rolnego lub przedsiębiorstwa lub ich części lub połączenie lub podział lub **przekształcenie Beneficjenta będącego osobą prawną lub jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej**, jeżeli: a) nabywca albo następca prawny spełnia warunki przyznania i wypłaty pomocy oraz zobowiąże się do przejęcia obowiązków związanych z przyznaną i wypłaconą pomocą, b) w wyniku przeniesienia praw własności albo następstwa prawnego nie zostaną naruszone cel i przeznaczenie operacji, c) zmiana ta nie sprzeciwia się zasadom określonym w Programie, przepisom rozporządzenia nr 1305/2013, ustawy, rozporządzenia i postanowieniom umowy.”.

Natomiast stosownie do § 15 ust. 9 umowy „w przypadku zmiany jedynie formy prawnej prowadzenia działalności gospodarczej, bez zmiany podmiotowej po stronie Beneficjenta, z zachowaniem dotychczasowego rodzaju prowadzonej działalności objętej dofinansowaniem, jak również sposobu i miejsca jej wykonywania oraz z wykorzystaniem zrealizowanego zakresu rzeczowego operacji, postanowienia ust. 1-8 nie mają zastosowania. Beneficjent jest zobowiązany do poinformowania Zarządu Województwa na piśmie o planowanej zmianie oraz do przedłożenia po jej dokonaniu dokumentów stanowiących podstawę zmiany formy prawnej prowadzenia działalności gospodarczej”.

Czytając literalnie ww. postanowienia umowne, można byłoby dojść do wniosku, iż w przypadku zmiany jedynie formy prawnej prowadzenia działalności gospodarczej (a więc bez zmiany podmiotowej po stronie beneficjenta), nie ma możliwości zastosowania § 15 ust. 9 umowy (który obejmuje zarówno etap przed wypłatą całości pomocy, jak i po wypłacie całości pomocy). W takim jednak przypadku pojawia się wątpliwość, które postanowienie umowne znajdzie zastosowanie. Gdyby przyjąć, iż w ślad za brakiem tożsamości podmiotowej mamy do czynienia z następstwem prawnym, w sytuacji braku wypłaty pomocy można by się zastanawiać nad zastosowaniem § 15 ust. 1 umowy. Niemniej jednak, w przypadku, gdy mamy do czynienia z przekształceniem po wypłacie pomocy, opierając się na treści § 15 ust. 3 umowy, moglibyśmy dojść do wniosku, że takie przekształcenie na gruncie umowy nie jest dopuszczalne, co stawiałoby pod znakiem zapytania równość podmiotów (np. jeden mógłby się przekształcać na każdym etapie, inny tylko na niektórych etapach).

Zatem, biorąc pod uwagę zasadę równości podmiotów, a także cel umowy i zgodny zamiar stron, wydaje się niezasadnym nieprzyjmowanie możliwości przekształcenia osoby fizycznej (przedsiębiorcy) w spółkę kapitałową i to na każdym etapie realizacji operacji.

Skoro ksh wprowadził taką możliwość, co więcej, jak było wskazane powyżej, nie ma jednolitego podejścia do takiego przekształcenia - wśród prezentowanych przez doktrynę poglądów jest m. in. taki, który wskazuje, iż mamy do czynienia z kontynuacją, czyli skutek przekształcenia byłby taki sam, jak w przypadku przekształcenia spółki handlowej w inną spółkę handlową, gdzie podmiot przekształcony staje się podmiotem wszystkich praw i obowiązków podmiotu przekształcanego, tylko w innej formie prawnej, to wydaje się zasadne przyjęcie, iż możliwym byłoby zastosowanie § 15 ust. 9 umowy do przekształcenia przedsiębiorcy – osoby fizycznej w spółkę kapitałową. Takie podejście, zdaniem ARiMR, nie będzie stało w sprzeczności z art. 65 § 2 kc, który stanowi, iż „W umowach należy raczej badać, jaki był zgodny zamiar stron i cel umowy, aniżeli opierać się na jej dosłownym brzmieniu.”

W świetle takiego podejścia, dodatkowym argumentem przemawiającym za możliwością dopuszczenia takiego przekształcenia, zdaniem ARiMR, byłby fakt, iż pomimo, że nie mamy do czynienia z tożsamością podmiotową, to jednak można by mówić o tożsamości przedmiotowej. W ujęciu funkcjonalnym chodzi tu o nieprzerwane wykonywanie działalności, utrzymanie funkcjonowania przedsiębiorstwa. Co więcej, pomoc w zakresie rozwijania działalności gospodarczej może być przyznana zarówno osobie fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą, jak i osobie prawnej. Zatem krąg podmiotów zostanie zachowany. I w takim ujęciu odczytując cel wyrażony w § 15 ust. 9 umowy, biorąc pod uwagę spełnienie przesłanek wynikających z tego postanowienia umownego, takich jak zachowanie przez przekształcony podmiot dotychczasowego rodzaju prowadzonej działalności objętej dofinansowaniem, sposobu i miejsca jej wykonywania z wykorzystaniem zrealizowanego zakresu operacji, w ocenie ARiMR, do przekształcenia przedsiębiorcy w spółkę handlową można byłoby zastosować § 15 ust. 9 umowy w przypadku, gdy nastąpiła wypłata pomocy, jak i w takim, kiedy cała pomoc nie została jeszcze wypłacona, na zasadach tam określonych.

Idąc dalej, biorąc pod uwagę przepisy ksh i wyrażoną tam zasadę, zgodnie z którą spółka przekształcona staje się podmiotem praw i obowiązków, które dotychczas przysługiwały przekształcanemu przedsiębiorcy i związane są z jego dotychczasową działalnością gospodarczą, to mechanizm kontynuacji prawnej następuje, wg prawa, a w konsekwencji spółka przekształcona nie ma obowiązku zawierania na nowo lub aneksowania umów zawartych przed przekształceniem przez przedsiębiorcę. Wchodzi ona w sytuację prawną podmiotu przekształconego.

Odnosząc się, z kolei do zagadnienia dotyczącego możliwości zwiększenia udziałowców spółki w okresie 3 lat, wskazać należy, iż na etapie przekształcenia przekształcany przedsiębiorca stanie się jedynym współnikiem spółki z o.o. (w przypadku przekształcenia w spółkę z o.o., jak miałyby to mieć miejsce w opisanych przypadkach), jednakże, zgodnie z ksh, stan jednoosobowości nie ma charakteru spetryfikowanego i nie ma przeszkód, aby po dniu przekształcenia osoby trzecie przystąpiły do spółki przez objęcie udziałów lub akcji w podwyższonym kapitale zakładowym lub też przez nabycie jednostek uczestnictwa od współnika – przedsiębiorcy przekształcanego.

Konsekwentnie bowiem skoro przekształcenie przedsiębiorcy w spółkę przekształconą następuje zgodnie z ksh, to brak uregulowań wskazujących na zakaz zmian osobowych współników spółki będzie miał przełożenie na nowopowstałą spółkę po przekształceniu.

Podsumowując, w ocenie ARiMR, przekształcenie (osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą) będącego beneficjentem pomocy w ramach poddziałania 19.2 „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” objętego PROW na lata 2014-2020 w zakresie rozwijania działalności gospodarczej w jednoosobową spółkę kapitałową (tu spółkę z o.o.) nie jest wykluczone na gruncie umowy o przyznaniu pomocy - § 15 ust. 9 (zarówno przed wypłatą całości pomocy, jak i po wypłacie). W skutek takiego przekształcenia spółka przekształcona stałaby się podmiotem praw i obowiązków przekształconego przedsiębiorcy. Wiązałoby się to konsekwentnie z przyjęciem, iż po takim przekształceniu możliwa jest zmiana składu osobowego współników spółki z o.o.

Z poważaniem
Departament Działani
Delegowanych
DYREKTOR

Marcin Zieliński

